

Az igaz ember áldásai

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Példabeszédek 10:1-14; 11-13; Máté 19:19;
János 3:16

„Áldások vannak az igaznak fején; az istentelenek szája pedig erőszakot fed be” (Péld 10:6).

Amint a cím is utal rá, ez a tanulmány az igaz ember áldásaival foglalkozik. Ennek a szövegnek a héber *caddiq* („igaz”) szó a kulcsa. A *cedeq* szóból származik, és úgy fordítjuk, hogy „igazság”. Szerepel a könyv bevezetésében is: *„Salamonnak, Dávid fiának, Izráel királyának példabeszédei... okos fenyítéknek, igazságnak [cedeq] és ítéletnek és becsületességnek megnyerésére” (Péld 1:1-3).* A *Példabeszédek* könyve arra tanít, hogy a bölcsesség igazságosság, és az „igazságosság” az Isten parancsolatai szerinti eljárást jelenti - vagyis hittel és engedelmesen járni abban, amire az Úr elhívott; azt tegyük és azzá váljunk, ami akaratával megegyezik. Az igazság Istentől jövő ajándék. Ellentéte a balgaság és a hűtlenség. A bölcsesség igazságos vagy igaz, a balgaság pedig bűn és gonoszság. A héten tárgyalt versekben élesen kiütözik a kettő közötti különbség.

AZ IGAZSÁG TELJESKÖRŰ, ÁTFOGÓ

Milyen elvekről olvashatunk Péld 10:1-7 szakaszában, amelyek az életre és a hitre vonatkoznak?

Egy történet szerint egy férfi egy hajóban ülve elkezdett lyukat fúrni éppen a lába mellett. Amikor a többi utas rászólt, hogy azonnal hagyja abba, ő így válaszolt: „Semmi közük hozzá, hogy mit csinálok! Ez itt az én helyem!” Hasonlóan abszurd feleletet ad sok bűnös is, amikor igazolni akarja a viselkedését. „Az én életem, semmi közöd hozzá!” Pedig bármit teszünk vagy nem teszünk, az hat másokra, főként azokra, akik a legközelebb állnak hozzánk. Ugyan kinek az életét nem befolyásolta már igencsak nagy mértékben mások jó és rossz tetteinek a következménye?

A lelki-erkölcsi élet és a fizikai-anyagi élet közötti összefüggés elvét taglalja a 3-5. versek szakasza. Az a fő gondolat, hogy nem kifizetődő a gonoszság, sem az, ami erkölcstelen, még akkor sem, ha az ember gazdag. Másrészt viszont az igazságosság mindig meghozza a maga jutalmát, akár így, akár úgy, még a szegények esetében is!

A 6-7. versekben egy korábbi megfogalmazását találjuk annak, amit a későbbiekben Jézus is mondott arról, hogy miért hasonlítható a kívánság a házaságtöréshez, ill. a gyűlölet a gyilkossághoz. Az ember nem mindig tudja szavai mögé elrejteti a benne forrongó gyűlöletet. A gonosz gondolatokat általában leleplezi a testbeszéd vagy a hangnem. A jó kapcsolatok kialakításának az a legjobb kiindulópontja, ha szeretjük a felebarátainkat, mint önmagunkat (lásd 3Móz 19:18; vö. Mt 19:19). Miképpen az idézett szakaszok is kifejezik, tehetünk maradandó jó hatást az emberekre. Végeredményben főként a józan észre hagyatkozunk itt: hát nem sokkal kívánatosabb a jó hírnév, mint az, hogy rossz hírünk legyen?

Milyen fontos döntést készülünk hamarosan meghozni? Ha még nem tettük volna meg, alaposan fontoljuk meg, hogy milyen hatása lehet a döntésünknek másokra, akár jó, akár rossz értelemben!

„AZ IGAZNAK SZÁJA”

A száj (részeivel, az ajakkal és a nyelvvel együtt) a *Példabeszédek* könyvében a legfontosabb szerv. Az angol King James bibliafordításban a „száj” szó ötvenyszer, az „ajak” negyvenegyszer, a „nyelv” tizenkilencszer fordul elő. *Példabeszédek könyve* 10-29. fejezeteiben különösen fontos téma a beszéd szervének a használata.

Ennek az alapelvnek a jelentősége meghatározó: szavaink roppant erővel bírnak, akár jó, akár rossz irányban! A nyelv ajándékának a legjobb, de a legrosszabb hatása is lehet. A *Példabeszédek* könyvében a nyelvvel kapcsolatos vegyes érzelmek adják a legfontosabb tanítások egyikét, hiszen a nyelv valóban megleveníthet, viszont halált is hozhat!

Milyen ellentétet mutat Péld 10:11-14 szakasza az igaz ember és a bolond beszéde között?

Figyeljük meg a 11. versben az „életnek kútfeje” kifejezést. Szimbolikusan utal a bölcsesség jellemzőire. E kifejezést az Úrra is vonatkoztatja az Ige (Zsolt 36:10): „életnek forrása”. Ugyanez a kép még a szentéllyel kapcsolatosan is előkerül: patakokban csörgedezik onnan a víz (Ez 47:1-2). Jézus is ezzel a hasonlattal érzékeltette a Lélek adományát (Jn 4:14). Tehát amikor az Írás az igaz ember száját az „élet forrásához” hasonlítja, valójában Istennel hozza összefüggésbe. Az ilyen szájat az „élet” értékes adománya jellemzi. Ebből a jellegzetességéből tudjuk meg, hogy mikor működik helyesen a száj. Jóra ható eszköznek kell lennie, nem pedig rosszra vivőnek. Beszédünk legyen az élet forrása, ne a halálba taszítson! Ami a példabeszédekben elhangzik, előkerül Jak 3:2-12 szakaszában is.

Arra is gondoljunk, hogy Isten a „hatalma szavával” (Zsid 1:3) teremtette és tartja fenn az eget meg a földet. Ezért beszédünk csak életre vivő célokat szolgáljon!

Gondoljunk bele, milyen roppant erővel bírnak a szavaink! Önbizalmat, vidámságot és reményt adhatunk az embereknek általuk, de le is törhetjük őket, maradandó sebeket okozva, éppúgy, mint a fizikai bántalmazással. Mennyire vagyunk megfontoltak, amikor nyelvünket „forgatjuk”, élünk az erejével?

AZ IGAZ REMÉNYSÉGE

„A becsületeseket feddhetetlenség vezeti, de a hűtleneket elpusztítja romlottságuk” (Péld 11:3, RÚF). Milyen bizonyítékait láttuk már e szavak igazságának? Milyen példát ismerünk vagy miről hallottunk, amiben ez a lelki igazság mutatkozott meg? Viszont mi mutat arra, hogy még hittel kell tekintenünk erre az ígére - legalábbis egyelőre?

Olvassuk el *Példabeszédek könyve* 11. fejezetét! Sok témát érint ez a szakasz, mégis milyen komoly áldásokra számíthatnak a hűségesek, szemben azzal, ami a hűtlenekkel történik?

Az igaz embert helyes életmódra készíti, ha a jövőre gondol és értékeli azt, ami most még láthatatlan (lásd 2Kor 4:18). A jövő reményét maga előtt látva képes alázattal, becsületesen és könyörületesen élni.

A hűtlenek vagy gonoszok viszont csak a jelenben élnek. Csupán az foglalkoztatja őket, ami látható, meg az azonnal megkaparintható jutalom. Előbb mindig magukra gondolnak, nem a másokra, és megtévesztéshez, csaláshoz, helytelen tettekhez folyamodnak. Az eladó például, aki vásárlóit becsapja, kap egyfajta azonnali jutalmat, mert magasabb árat fizetnek a portékájáért, végül mégis elveszítheti a vásárlóit és csődbe mehet a vállalkozása (Péld 11:3, 18).

Gondoljunk néhány elöttünk állunk döntésre, és arra, hogy mit fogunk tenni velük kapcsolatban! A hosszú távra (az örökkévalóságra) való tervezés milyen szerepet kap a döntéseinkben?

A JÓ EMBER IGAZSÁGA

Olvassuk el *Példabeszédek könyve* 12. fejezetét, és összpontosítsunk a szavakra, főleg az igazság és a hazugság összefüggésében! Milyen üzenetet találunk itt a becsületességről és a hazugságról?

Sissela Bok filozófus meggyőzően bizonyította, miként árt a hazugság az egész társadalomnak: „Tehát az a társadalom, amelynek tagjai nem voltak képesek különbséget tenni az igaz és a megtévesztő üzenetek között, összeomlott” (Sissela Bok: *Lying: Moral Choice in Public and Private Life*. [Hazugság: *Erkölcsei döntés a közéletben és a magánéletben.*] New York, 1978, Pantheon Books. 19. o.). Hasonlóképpen Augustinus is megjegyezte, amit Bok idézett is a könyvében, hogy „amikor az igazság tiszteletét letörik vagy akár csak kissé meggyengítik, minden más dolog kérdéses marad” (i. m. xv. o.).

„A hazug ajkak utálatosak az Úrnál. Kijelenti, hogy a szent városba 'nem megy... be semmi tisztátalan, sem aki utálatosságot és hazugságot cselekszik' (Jel 21:27). Ne kezeljük lazán vagy bizonytalanul az igazmondást! Legyen az életünk része! A hit hajótörését jelenti, ha valaki kapkod és lazán kezeli az igazságot, színlel a saját, önző terveinek megfelelően... Aki olyasmit ejt ki a száján, ami nem igaz, eladja a saját lelkét, még hozzá olcsó áron. Hamissága látszólag jó szolgálatot tesz valamilyen szükséghelyzetben. Talán úgy látja: előrehalad az üzleti életben, amit becsületes úton nem tudna elérni, végül azonban oda jut, hogy képtelen lesz bárkiben megbízni. Mivel ő maga meghamisítja az igazságot, nincs bizalma mások szavában” (Ellen G. White: *My Life Today*. [Az életem ma.] 331. o.).

A szavak erejéről gondolkodva ki kell térnünk a hazugságra is, hiszen a legtöbb hazugságot szavakba öntik. Amikor hazudtak nekünk, vajon melyikünk nem érzett már kínzó fájdalmat, nem érezte úgy, hogy elárulták, beszennyezték? Nem nehéz elképzelni, hogy teljes káoszba fordul a társadalom, ha a hazugság lesz a norma, nem pedig az attól való eltérés! Közelíthetünk ehhez a kérdéshez másik szögből is: milyen hatása van a hazugságnak arra, aki hazudik? Némelyek annyira hozzászoktak már a hazudozáshoz, hogy nem is zavarja őket. A legtöbben azonban éreznek még büntudatot, szégyent, ha nem az igazságot képviselik, ami azért jó, mert azt jelenti, hogy valamennyire még nyitottak a Szentlélek előtt. Gondoljunk csak bele, milyen veszélyben van az, aki rá se ránt, ha valami hazugságot mond!

Mikor hazudtál utoljára? Milyen érzés fogott el, amikor megtetted?

január 29.

AZ IGAZ EMBER JUTALMA

Amint eddig is láttuk, a *Példabeszédek könyvében* a tanítás nagy része az emberek két csoportjának összehasonlításával történik. „A bölcs ezt teszi, a balga pedig azt.” „A hívő így cselekszik, míg a gonosz úgy.”

A valóságban viszont általában mindannyiunkban van valamennyi a bölcseségből és a balgaságból is. Jézus kivételével minden ember bűnös, egyaránt *szűkölködünk „az Isten dicsősége nélkül”* (Róm 3:23). Azonban Istennek hála, a következő versben nagyszerű ígéretet kapunk. Igaz, bűnösök vagyunk, ám hit által megigazulhatunk *„ingyen az ő kegyelméből a Krisztus Jézusban való váltság által”* (Róm 3:24).

Végeredményben az egész emberiség a két tábor valamelyikében lesz: vagy a megváltottak, vagy az elveszettek között.

Jn 3:16 értelmében milyen kétféle sorsra jut az egész emberiség?

Olvassuk el *Példabeszédek* könyve 13. fejezetét! Hogyan állítja szembe egymással ez a szakasz az igazak és a gonoszok tapasztalatát, sorsát?

A bölcslet a hosszan égő lámpáshoz hasonlítja az Ige, míg a gonoszt a kihunyt fényhez (Péld 13:9). A bölcs élvezi munkája jó gyümölcsét, míg a gonosz learathatja a rosszat (2. és 25. vers). Gyermekei által (Péld 13:22) a bölcsnek a maga korán túl is lesz jövője; a gonosz viszont idegenekre, sőt talán éppen az igazra hagyja vagyonát (Péld 13:22).

Az egészsnek az a lényege, hogy jobb az Istenbe vetett hittel és engedelmisséggel töltött élet, mint az engedetlenség és a balgaság élete.

Félretéve kissé az örök élet ígéretének óriási jelentőségű kérdését, milyen közvetlen, napi előnyökkel jár az, ha Krisztusba vetett hittel éljük az életünket?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

„Nem elég hitvallást tenni Krisztusról, és nem elég az, ha nevünk a gyülekezet névsorában szerepel... Bármit vallunk, nem ér semmit, ha nem teszünk Krisztusról igaz cselekedeteinkkel bizonyosságot” (Ellen G. White: *Krisztus példázatai*. Budapest, 1983, H. N. Adventista Egyház. 214. o.).

„Krisztus idejében az volt az emberi elme számára a legnagyobb ámitás, hogy az igazság pusztá elfogadása igazzá teszi az embert. Az emberiség tapasztalhatta, hogy az igazság elméleti ismerete elégtelennek bizonyult a lélek megmentéséhez... A történelem legsötétebb fejezetei tele vannak vakbuzgó vallásos emberek bűncselekményeivel... Ugyanez a veszély ma is fennáll. Sokan természetesnek tartják, hogy keresztények, egyszerűen azért, mert elfogadnak bizonyos teológiai tantételeket. Ám az igazságot nem valósítják meg a gyakorlati életben... Az ember megvallhatja hitét az igazságban, de ha ez a hit nem teszi őszintévé, kedvessé, türelmessé, elnözövé, mennyei lelkületűvé, akkor az igazság átokká válik számára, befolyása által pedig átokká a világ számára.

A Krisztus által tanított igazság a szív és az élet alkalmazkodását jelenti Isten kinyilatkoztatott akaratához” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó. 253-254. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

1. Beszéljünk arról, hogyan gyakorolnak jó vagy rossz hatást másokra a döntéseink! Miért nem lehet megkerülni ennek tényét? Ez az igazság először is a bűneset történetében mutatkozott meg, hiszen Ádám és Éva választásának következményei a saját életünkben is megmutatkoznak, egészen a mai napig. Kisértést érezhetünk talán arra, hogy megpróbáljuk felmérni, mennyi jó vagy rossz származik döntéseinkből, ez azonban bizonytalan, mert gyakran nem tudjuk, milyen hatása van a lépéseinknek. Miért olyan fontos tehát, hogy Isten és a törvény világosságában azt tudjuk választani, ami helyes, függetlenül a következményektől, amelyektől tartunk?
2. A *Példabeszédek* könyve határozott különbséget lát az igaz és a bolond között, és ezekből a versekből tanuljuk meg, hogy mi helyes és mi rossz. Miért kell különösen jól meggondolnunk, hogy kit nevezünk balgának? Másrészt viszont, milyen gyakran tévesztettek meg olyanok, akiket valamikor igaz embereknek gondoltunk?

REMÉNYIK SÁNDOR: SZIVÁRVÁNY

Némethy Titinek

1

A párában, a vizesés felett,
Halványan, mint egy álom,
És testetlenül, mint egy lehelet:
Az örökifjú szivárvány lebeg.

Megrokkannak a sziklák, a hegyek,
A kő mállik, az erdők sirba térnek,
Új medret tör a patak magának,
S a régit testálja a feledésnek.
Megőszül a világ.

De a szivárvány mindig egy marad.
S színei meg nem fakuló csodák.
Örökifjan és egyformán lebeg,
Halványan, mint egy álom,
És testetlenül, mint egy lehelet.

Mint a művészet az élet felett.

2

Minden lélekben van egy kis szivárvány,
Kis csapóhíd, amelyet lebocsát,
Hogy egy más lélek átjöhessen rajta -
Ennek a hídnak hídpillére nincsen,
Ezt a hidacsát csak az Isten tartja.
Az Isten, aki a szívekbe lát.